

AKROPOLITANEC

— ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET —

TRI RAVNI RAZVOJA
ČLOVEŠKE ZAVESTI

SCIENTIZEM:
IMA ZNANOST RES
VSE ODGOVORE?

NAŠE STAROVERSTVO

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

MAREC 2020 | ŠT. 55

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

02/620 32 40

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON–ČET 18h–22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitanec@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Prevajalka in lektorica: Klavdija Blažun

Grafična oblikovalka: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

- FILOZOFIJA:
TRI RAVNI RAZVOJA
ČLOVEŠKE ZAVEŠTI 4
- ZNANOST:
SCIENTIZEM: IMA ZNANOST
RES VSE ODGOVORE? 6
- TRADICIJA:
NAŠE STAROVERSTVO 8
- ZNANI IZREKI:
"TEMPORA MUTANTUR
ET NOS MUTAMUR IN ILLIS" 11
- ZGODBA:
KAFKA IN DEKLICA 12

B E S E D A U R E D N I K A

Spoštovani bralci,

nenadoma smo se znašli v popolnoma drugačnih časih, kot smo jih bili vajeni. Doslej je sistem nekako "normalno" deloval – večina nas je hodila v službo, v šolo, na fakultete ... Čez noč se je vse spremenilo. Kot da bi se zbudili v nekakšnem futurističnem filmu. Omejitev gibanja, karantene, strah pred okužbo, izguba občutka varnosti, izolacija pred drugimi itd. Sprašujemo se, kaj bo jutri, ali bo prihodnost varna, kakšne bodo ekonomske posledice v državi, ali se bo vse vrnilo v stare tire ...

Toda, moramo vedeti, da zgodovini to ni tuje – novo je edino to, da se dogaja prav nam. Po svetu danes razsajajo še hujši demoni, ki prizadevajo milijone ljudi. Spomnimo se nekaterih – vojna v Siriji, vojna v Ukrajini, težke politične in socialne razmere v Afganistanu in Iranu, totalitarni sistemi (Severna Koreja), nestabilnost in pomanjkanje varnosti v večini afriških držav, vojne med narko karteli v Mehiki in Južni Ameriki ... Vse te razmere bodisi ogrožajo samo življenje, povzročajo pomanjkanje hrane ali pa ustvarjajo velik strah in psihozo pri ljudeh na teh območjih. Ogromno ljudi je že vajenih težkih okoliščin, saj so, kot je videti, za človeški rod bolj pravilo kot izjema.

Spomnim se besed svoje Učiteljice, ko je govorila o tem, kako se spopasti s težkimi časi. Nekatere besede sem slišal neposredno od nje, nekatere pa prebral iz njenih pisem. Zame imajo te besede veliko vrednost, ker niso le prazno besedičenje, temveč živi odraz nekoga, ki je živel to, kar govori. Nekatere od njenih misli bi želel deliti z vami.

Govorila je, da se vsako obdobje sooča s svojimi izzivi. Da pridejo okoliščine, ko mora človek pokazati svojo vrednost, svojo moč in svoj pogum. Da se nam ne dogaja nič takšnega, česar sami s svojimi naravnimi sposobnostmi ne bi mogli prenesti, saj ima vsakdo med nami zadosti moči v sebi, da iz vsake življenjske bitke pride kot zmagovalec.

Da v težkih trenutkih ni treba preveč dramatizirati. Da je treba s trezno glavo in z mirom v srcu spoznati trenutne okoliščine ter se na ustrezen način spopasti z njimi. Da se ne smemo prepustiti strahu, ker nas ta popolnoma ohromi in še podeseteri njihovo težo.

Da so težave prišle k nam, da bi se iz njih učili, da nas težave naredijo bolj trdne, da se v težavah bolj vidi vrednost tega, v kar smo vložili svojo energijo, zavest in ljubezen. Težave in krize nas naučijo ločiti med bistvenim in nebistvenim, med resničnim in lažnim, med umetnimi in pristnimi stvarmi.

Da niso pomembne okoliščine, v katerih se nahajamo – te so lahko težke ali lahke – pomembno je le to, kako se mi na njih odzovem. Tudi če vse okoli nas besni, če se trese in ruši, je naša dolžnost ostati trdni, razsodni in mirni.

Da v sebi nosimo mladost naše nesmrtni duše, ki je sposobna vedno odkrivati radosti in ne opustiti raziskovanja velikih ugank življenja.

Da krizne okoliščine čakajo na svoje heroje, ki bodo s svojim delovanjem razblinili strahove in prinesli malo upanja tako svojim bližnjim kakor tudi vsem drugim okoli sebe. Da ta heroj spi v vsakomer med nami ter da ga je treba zbuditi, ker se je le on sposoben boriti z vsemi zahtevami življenja – tako notranjimi kot tudi zunanji. Da so težave tiste, prek katerih bomo potrdil svojo pravo naravo. Da so velike krize priložnost za vsakogar med nami.

Da nikoli ne pozabimo, da okoli nas živijo tisti, ki so še šibkejši kot mi, še bolj prestrašeni in ki potrebujejo našo pomoč – četudi morda ne fizične, pa vsaj čustveno in moralno podporo. Prispevajmo k temu, da se ne počutijo sami, zapuščeni od vseh.

Da težave povežejo ali pa oddaljijo ljudi. Ne dovolimo si, da se nam zgodi slednje, ker so psihološke posledice tega daljnosežne.

Toliko je tega, kar lahko damo. Pogumno se torej podajmo v plemenite bitke. Ne čakajmo, da nas prosijo, ponudimo se in bodimo na voljo. Zagotovo je na tem svetu vsaj ena tavajoča duša, ki jo lahko potolažimo.

Naj za konec povzamem – ohranimo hladno glavo, a toplo srce, delujmo preudarno, a pogumno.

Stjepan Palajsa
Predsednik Nove Akropole v Sloveniji

TRI RAVNI RAZVOJA ČLOVEŠKE ZAVESTI

PINAR AKHAN

Ta članek temelji na predavanju, ki ga je imela predsednica mednarodne Nove Akropole Delia Steinberg Guzmán novembra 2015. V njem je razložila, da obstajajo tri ravni razvoja človeške zavesti, na podlagi katerih lahko boljše razumemo sebe in druge. Ti trije koncepti so nam znani, vendar jih je treba razložiti in pojasniti, kako se povezujejo med seboj.

Moralna govori o razlikovanju med tem, kar je dobro, in tem, kar ni dobro, ter o izbiri med njima. Njen cilj je, da nas vodi k harmoniji in uresničevanju zakonov narave. A moralne vrednote se skozi čas spreminjajo. Kako lahko potem nekaj označimo za "dobro", "ne dobro" ali "zlo"? To je subjektivno in se lahko spreminja skozi čas, geografsko, itn. Po drugi strani pa lahko s primerjalnim študijem različnih filozofov prepoznamo brezčasne vrednote, kot so: "Ravnaj z drugimi tako, kot

želiš, da bi ti ravnali s teboj." Te so vedno obstajale, čeprav so jih milijonkrat oskrunili. Brezčasne vrednote so del naše višje narave. Zato nas morala vodi bližje k naši višji naravi z udejanjanjem brezčasnih vrednot v praksi.

Kako pa lahko te brezčasne vrednote udejanjimo? Tako, da razvijemo svoje vrline. Etimološko koren besede vrlina (v ang. *virtue*, *op. p.*), prihaja iz besede "vir," ki pomeni zavzet, močan: nanaša se na moč značaja, notranjo moč.

BREZČASNE VREDNOTE UDEJANJAMO Z RAZVOJEM VRLIN, NAŠIH NOTRANJIH MOČI.

Druga stopnja je **filozofija**, ki nam omogoča, da razlikujemo med resnico in iluzijo. Njen namen je, da nas vodi k resnici, k modrosti.

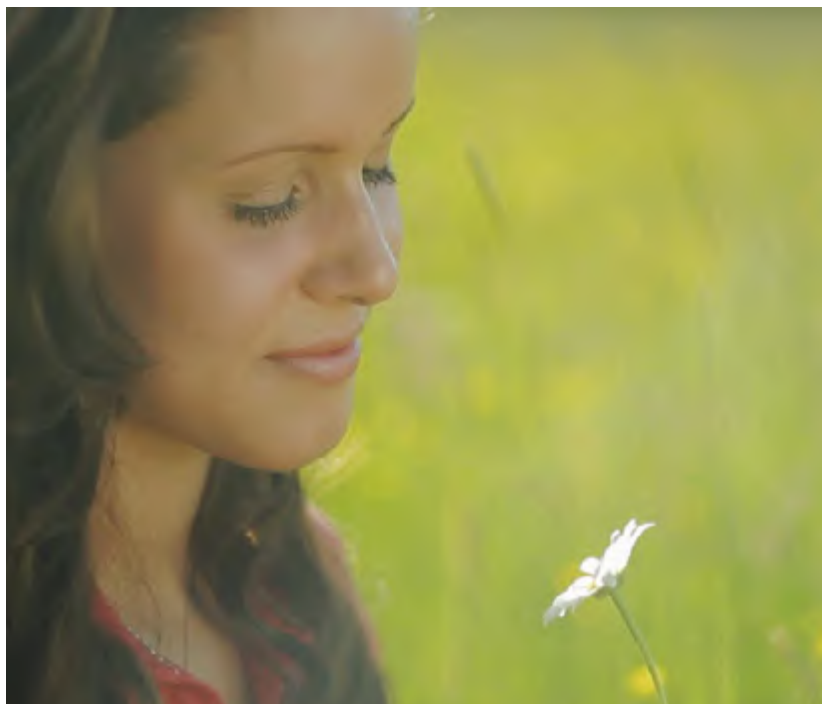
OBSTAJAJO BREZČASNE MORALNE VREDNOTE, KI SE NE SPREMINJAJO. TE SO DEL NAŠE VIŠJE NARAVE.

Najprej moramo prepoznati dejstvo, da je v vsaki obliki življenja tudi resnica. Da bi raziskali pomen stvari, potrebujemo refleksijo, umirjenost, določeno spokojnost, ki nam omogoča, da pogledamo v bistvo stvari. Če je naš um pomirjen, se lahko povežemo z bistvom stvari ali okoliščine, nato pa najdemo resnico. Ena od ovir današnjega časa je, da želimo vse hitro. Zato želimo tudi resnico najti hitro. A nestrpnost nam pri tem ne pomaga.

Resnico spoznamo, ko pogled usmerimo navznoter, v notranjo naravo stvari. Da bi dobili dostop do nje, pa moramo razviti intuicijo. Ta doseže resnico hitro in spokojno, na način, ki ne potrebuje nobene nadaljnje razlage.

**FILOZOFIJA NAM OMOGOČA RAZLIKOVATI
MED RESNICO IN ILUZIJO.
RESNICO SPOZNAMO, KO POGLED
USMERIMO V NOTRANJO NARAVO STVARI.**

**DUHOVNOST JE ISKANJE TRAJNEGA,
RESNIČNEGA IN NESKONČNEGA.**

Tretja raven je **duhovnost**, ki pomeni iskanje trajnega, resničnega in neskončnega. Čeprav je duhovnost načeloma višja stopnja zavesti, ni nekaj statičnega. Zavest je kot dvigalo, ki se veskozi pomika gor in dol skozi različne ravni. Svet, v katerem trenutno živimo, ne podpira doseganja te višje stopnje zavesti, ki je potrebna, da bi lahko trajno delovali iz višje ravni. Čeprav imamo vsi potencial, da dosežemo višjo stopnjo zavesti, je od nas odvisno, ali se bomo za to potrudili.

Duhovnost ne govori o verovanju, ampak o vedenju, znanju. Zato ne gre za čustveno verovanje; da bi dosegli stopnjo duhovnosti, moramo najprej hoditi po poti moralnosti in filozofije. Duhovnost pomeni videti stvari, kot so, in ne takih, kot bi si želeli, da so. Duhoven človek vidi stvari takšne, kot so, jih sprejema in z njimi (so) deluje.

**DA BI DOSEGLI STOPNJO
DUHOVNOSTI, MORAMO
NAJPREJ HODITI PO POTI
MORALNOSTI IN FILOZOFIJE.**

Če bi kdo vprašal, kako živeti duhovno, v smislu, kot je opisan v tem besedilu, ali katere vrednote naj razvija, če želi napredovati na duhovni poti, bi mu svetoval, naj sledi tem trem korakom, ter jih ne poskuša preskočiti. Delo na področju morale, filozofije in duhovnosti je delo obnavljanja, ponovnega rojstva znotraj sebe, ki omogoča razvoj naših potencialov. 🌱

SCIENTIZEM:

IMA ZNANOST RES VSE ODGOVORE?

FLORIMOND KRINS

Znanost zavzema čedalje vplivnejše mesto v sodobni civilizaciji. Odkar je Evropa v 15. stoletju stopila iz srednjega veka, ima znanstvena skupnost čedalje pomembnejšo in močnejšo vlogo pri usmerjanju voditeljev zahodnega sveta. Med razvojem znanosti se je pojavilo več znanstvenih gibanj, kot sta empirizem in pozitivizem.

Prvi od teh, empirizem, temelji na opazovanju naravnega sveta in poskusu razlage, kako ta deluje, sprva z besednimi opisi, po razvoju matematike pa z enačbami. Z napredkom znanosti se je pojavilo še eno gibanje – pozitivizem. Kot namiguje že sama beseda, gre za pozitiven in entuziastičen pristop k znanosti (čeprav se sam izraz nanaša na dejstvo, da je treba sprejeti le "pozitiven" dokaz, zato metafizika in teizem tu nista pomembna). V skladu z vodilno idejo pozitivizma je znanost edini način, da človeštvo razume naravni svet in ima tako nad njim tudi nadzor.

Ti dve gibanji sta postali še posebej močni v poznem 18. stoletju, z začetkom industrijske revolucije. S počasnim upadanjem vpliva religije na Zahodu in rojevanjem modernih evolucijskih teorij, kot je darvinizem, je znanost ponujala odgovor na vprašanja in izzive človeštva. Temu lahko rečemo "scientizem".

Toda ali ima znanost vse odgovore? Čeprav ne moremo zanikati, da je znanost v svojih številnih oblikah (fizika, biologija, kemija, geologija ...) lahko delu človeštva zagotovila bistveno višjo raven udobja, zdravja, bogastva, razumevanja sveta okoli nas in nadzora nad njim, ali lahko rečemo, da smo kot človeška bitja postali boljši? Ko vstopamo v to, kar znanstveniki imenujejo antropocen, doba človeka, se lahko vprašamo, ali smo se v zadnjih 500 letih res razvili.

**ČEPRAV JE ZNANOST
LAHKO DELU ČLOVEŠTVA
ZAGOTOVILA BISTVENO
VIŠJO RAVEN UDOBJA,
ZDRAVJA, BOGASTVA,
RAZUMEVANJA SVETA
OKOLI NAS IN NADZORA
NAD NJIM, ALI LAHKO
REČEMO, DA SMO KOT
ČLOVEŠKA BITJA POSTALI
BOLJŠI?**

Znanost pogosto ne upošteva "človeškega dejavnika". Imamo sicer nekaj vej znanosti ali, kot bi rekli nekateri znanstveniki, psevdoznanosti, kot je psihologija, ki poskušajo razumeti zapletenost človeškega uma in čustev. Tisto, čemur tu pravimo "človeški dejavnik", ki je v tem primeru človekova težnja, da svet okoli sebe izkorišča za svoj dobiček, postaja vse večja težava. V zadnjih sto letih smo videli, da z večjimi tehnološkimi zmogljivostmi prihaja tudi do večjega potencialnega uničenja. Z večjimi tehnološkimi zmogljivostmi pa prihaja do hujših posledic, kar od človeštva terja tudi vse večjo odgovornost, da svoje novo pridobljene moči ne uporabi na uničujoč način.

Ravno zato je za znanstveno skupnost pomembno, da ima nekakšno vodilo, občutek za moralo ali etične smernice, ki jih je nekoč, s pojmom svetega, do neke mere zagotavljala religija.

Pomembno je tudi, da vidimo, kaj znanost dejansko je – orodje ali ključ za razumevanje sveta okoli nas – in jo kot tako tudi sprejmemo. Še pomembnejša kot orodje pa je roka, ki to orodje uporablja – človek. Človeštvo je od nekdaj imelo na voljo veliko orodij za lažje razumevanje naravnega sveta in samega sebe, kot so na primer umetnost, astronomija/astrologija, matematika ali religija, če jih naštejemo le nekaj. Trditi, katero od teh orodij je najboljše, je popolnoma zgrešeno. Filozofija, kot pristop iskanja modrosti pa je bistven pripomoček v pomoč roki, ki drži orodje.

Filozofija ni le akademska disciplina, temveč bi morala postati tudi resnični vodnik, ki človeštvu pomaga svoja "orodja" uporabljati na čim bolj etičen način, ter upajmo, da s časom in izkušnjami, na povezujoč, konstruktiven, harmoničen in celo – zakaj pa ne – moder način. 🇸🇮

**ZA ZNANSTVENO SKUPNOST JE POMEMBNO,
DA IMA NEKAKŠNO VODILO,
OBČUTEK ZA MORALO ALI ETIČNE SMERNICE.**

**ČLOVEŠTVO JE OD NEKDAJ IMELO
NA VOLJO VELIKO ORODIJ ZA
LAŽJE RAZUMEVANJE NARAVNEGA
SVETA IN SAMEGA SEBE.**

**TRDITI, KATERO OD TEH ORODIJ
JE NAJBOLJŠE, JE POPOLNOMA
ZGREŠENO.**

**ŠE POMEMBNEJŠA KOT
ORODJE PA JE ROKA, KI
TO ORODJE UPORABLJA –
ČLOVEK.**

**FILOZOFIJA BI MORALA
POSTATI RESNIČNI
VODNIK, KI ČLOVEŠTVU
POMAGA SVOJA "ORODJA"
UPORABLJATI NA ČIM BOLJ
ETIČEN NAČIN.**

NAŠE STAROVERSTVO

JOŠKO DVORNIK

Naša stara vjera (Naše staroverstvo, op. prev.) nedavno preminulega hrvaškega jezikoslovca Radoslava Katičića na enostaven način predstavlja povzetek njegovih tridesetletnih raziskav o verovanjih slovanskih ljudstev pred pokristjanjevanjem. To ni bila enostavna naloga, saj skorajda ni materialnih ostankov. Ni znano, ali so slovanska ljudstva pred pokristjanjevanjem imela svojo pisavo, toda do nas so vsa verovanja in izročila prišla po ustni poti.

Slovani so se na evropskem prizorišču pojavili pozno. Prvi jih omenja bizantinski zgodovinar Prokopij v VI. stoletju. Ena od pomembnih značilnosti slovanskega staroverstva je raznolikost njegovega izročila, kar je posledica slabe povezanosti plemen glede na veliko področje, ki so ga poseljevala ter se je raztezalo od Baltika do Črnega morja in Jadrana. Vendar imajo vsa ta verovanja skupno nit, ki po navedbah Katičića vodi do indoevropskih korenin. Že Antun Mijanović je dokazal, da slovanski jeziki spadajo med indoevropske in da je slovansko obredno pesništvo podobno indijskim Vedam, iranski Avesti in germanski Eddi.

Zanimivo je, da Katičić zavrača izraza pogani in poganstvo ter uporablja besedo naše staroverstvo. Proces pokristjanjevanja slovanskih ljudstev je trajal nekaj stoletij, ponekod pa tudi dlje, vendar stara verovanja niso nastala kar tako, tako da je staro izročilo prišlo do nas v krščanski preobleki, kar je Katičić poimenoval dvoeverstvo. Ljudstvu vere ni mogoče iztrgati iz duše s politično odločitvijo. Del ljudstva pa se je tudi uklonil. Vsi so bili javno kristjani, udeleževali so se nedeljskih in slavnostnih obredij, obeleževali so cerkvene

praznike. Toda v duši je večina med njimi verovala v to, v kar so verovali tudi prej. Dobro so si zapomnili svete mite, poznali so sveta mesta, skrivaj so še naprej izvajali svete obrede ter jih deloma preoblikovali v ljudske običaje, ki jih sčasoma ni bilo več treba skrivati niti pred župniki.

PERUN

ŠE V XIV. STOLETJU V DOLINI SOČE JE NEZNAN FRANČIŠKAN ZAPISAL, DA PREBIVALCI, KI TAM ŽIVIJO, KOT BOŽANSTVO ČASTIJO NEKO DREVO IN IZVIR POD NJIM.

Še v XIV. stoletju v dolini Soče je neznan frančiškan zapisal, da prebivalci, ki tam živijo, kot božanstvo častijo neko drevo in izvir pod njim. To čaščenje bi bilo mogoče povezati s Perunom in Velesom, čeprav so bili prebivalci javno kristjani.

Dvovertstvo se je ohranilo zelo dolgo, saj si nova in stara vera nista nasprotovali, temveč prej dopolnjevali. Ti dve verovanji se namreč nista nanašali na isto – krščanstvo je v prvi vrsti govorilo o onostranstvu oziroma o življenju na onem svetu, staroverstvo pa je bilo usmerjeno bolj na ta svet. Tako se je na primer zagrobno življenje v Irju odvijalo tam, kjer ptice selivke preživijo zimsko obdobje. Tudi prebivališče pomembnih bogov starih Slovanov, Peruna in Velesa, je bilo na zemlji – Perun je prebival na vrhu gore ali ali visokega drevesa (poleg Splita obstaja gorski vrh, imenovan Perun), Veles pa v dolini, na polju, v močvirju ali v kakšni vodi (od tod toponimi, kot so Veles, Velenje ipd.) Iz dolgega obdobja dvovertstva je eden od pojavov zelo pomemben in to je ujemanje bogov in boginj stare vere s krščanskimi svetniki in svetnicami. Tako je gromovnik Perun postal sv. Ilija gromovnik, pogosto pa tudi sv. Mihael, vojskovodja nebeške vojske, pa tudi sv. Vid. Krščansko preoblikovanje boginje Mokoš je tudi mati Božja, pogosto pa tudi sv. Petka. Mladi bog Jarilo se je preobrazil v sv. Jurija. Prav te zamenjave pogosto nosijo ključ za razumevanje stare vere. Po Katčiču je staroverstvo najlažje prepoznati iz praslovanskih obrednih besedil, ki so jih jezikoslovci do sedaj uspeli rekonstruirati. V panteonu staroslovanskih bogov sta izpostavljena dva: gromovnik Perun v obliki orla ali sokola in bog črede Veles v obliki kače, zmaja ali medveda.

Mit o spopadu med Perunom in Velesom v tako imenovanem boju med bogovoma je zelo pomembno verovanje, ki razkriva bit staroverstva. Tukaj namreč ne gre za boj med dobrim in zlim, kot pravi Katičič, in predpostavlja se, da izvira iz davne indoevropske preteklosti. To sta potrdila tudi ruska znanstvenika Vjačeslav Vsevolodovič Ivanov in Vladimir Nikolajevič Toporov. Sam boj, v katerem Perun premaga in ubije zmaja, kačo, medveda ali mitološko bitje – kačo z medvedjo glavo, odvisno od zemljepisnega izvora mita, ne pomeni ubitja v dobesednem pomenu. Tu beseda ubiti ne pomeni odvzeti

VELES

BOJ MED PERUNOM IN VELESOM SIMBOLIZIRA POTREBO PO PONOVI VZPOSTAVITVI NARAVNEGA REDA.

življenje, temveč prej – vrniti zmaja na njegovo mesto, to pomeni ponovno vzpostaviti naravni red. Zmaj oziroma Veles nima negativnega pomena. On je vladar črede, voda in dolin, kadar pa se odloči, da prevzame mesto Peruna, vladarja gorskih vrhov, pride do boja med njima. Perun in Veles se ne borita vedno, določen čas tudi sobivata, pri čemer pogosto posreduje Perunova žena, boginja Mokoš. Kadar Perun zavzame mesto zgoraj in Veles spodaj, na svetu vlada mir.

MOKOŠ

Med ženskimi boginjami je pomembna boginja Mokoš, gospodinja in vladarica na Perunovem dvoru. S tega vidika je boginja Mokoš prototip gospodinje v slovanskem domu. Mokoš je tudi neutrudna predilka. Njeno značilno mesto je močilo, kraj na robu vasi, kjer se godeta lan in konoplja. Mokoš je tudi zaščitnica plodnosti in zakona.

Sveta poroka Perunovih otrok je opisana v ruskem pesniškem izročilu. Otrok je veliko, vendar bomo omenili dva: sina

Jarovita ali Jarila in njeno sestro Maro – Morano. Katičić meni, da sta v verski sliki starih Slovanov zelo prisotna, ker igrata pomembno vlogo pri izmenjevanju letnih ciklusov plodnosti in v življenju ljudi. S tem je povezan mit o sveti poroki, poroki znotraj najbližjega sorodstva, ki ima v simboličnem pomenu moč, da prebudi vso letno radost in človeškemu rodu omogoči, da živi naprej. Mladi bog Jarilo odpotuje daleč stran, nato pa se vrne, da bi se poročil z Maro. Premaga velike ovire ter s svojim odhodom in vrnitvijo omogoča življenje na svetu. Omogoča, da zemlja vsako leto obrodi, in spravi v gibanje njen ciklus, tako da je iz pesmi razvidna posebna povezava med Jarilovim obhodom in spomladanskim prebujanjem narave. Žito bo dalo bogato letino le, če bo Jarilov pohod uspešen. To je najbolj razvidno ene "obhodne" pesmi: *Tam, koder Jura pot zanese, plodnost polj prinese*. Jarilova sestra Mara ga hrepenече čaka. Kadar se združita, postaneta nosilca božanskega življenja, dokler ga ne zapustita kot starca, Jarilo in Morana, nato pa se ponovno rodita in živita skozi letne cikle.

Po Katičiću razen omenjenih bogov v obrednem pesništvu in folklori starih Slovanov obstajajo tudi drugi bogovi, kot so Svarog, Svarožić in Dažbog, sončna in ognjena božanstva. Kot bog izvirov je omenjen Ladi ali boginja Lada, pri južnih Slovanih pa Troglav ali Triglav. Boginja Lada je povezana tudi z ljubeznijo in lepoto. Omenjeni sta boginja pomladi Vesna in njene spremljevalke, dodole. Bog Sonca in svetlobe je Svetovid ali Svantevid, ki je povezan z vojnami in prerokovanjem. Opisan je kot bog s štirimi glavami in na Baltiku je najden tudi njegov kipec.

Katičić meni, da je zanesljivo dokazana povezanost staroslovanskih obrednih besedil s pradavnim indoevropskim svetim pesništvom in tradicijo. To pa nas naprej vodi proti enotnemu daljnemu viru, iz katerega so se napajale številne stare vere sveta ...

**RAZSKOVANJE IZVOROV NAŠEGA STAROVERSTVA NAS VODI K DALJNEMU VIRU,
IZ KATEREGA SO SE NAPAJALE ŠTEVILNE STARE VERE SVETA ...**

TEMPORA MUTANTUR ET NOS MUTAMUR IN ILLIS

ČASI SE SPREMINJAJO IN Z NJIMI TUDI MI

Ta latinski rek govori o spremembah, ki jih prinaša tek časa. Različico tega reka – *"Omnia mutantur, nihil interit"* – *"Vse se spreminja, nič ne umre"* – pripisujejo Ovidiju, znamenitemu rimskemu pesniku iz 1. st. p. n. š., čigar poezija je precej vplivala na zahodno umetnost in literaturo.

Tako se je pričujoči rek ("Časi se spreminjajo in z njimi tudi mi") pojavil v Nemčiji v 16. stoletju, obdobju protestantske reformacije, in se nato v različnih oblikah populariziral in razširjal vse do današnjih dni.

Verjetno ni naključje, da se je izrek, ki opominja na nenehne spremembe, uveljavil prav v času ene največjih in zaradi svojih posledic najtežjih sprememb v zgodovini stare celine. Tridesetletna vojna – v osnovi spor med protestanti in katoliki – ki je divjala po Svetem rimskem cesarstvu in sosednjih protestantskih državah, je terjala visoko in krvavo ceno, da bi se nova struja mišljenja lahko uradno uveljavila.

Tedaj, kot že mnogokrat v zgodovini, smo kot družba morali skozi spremembe, ki so terjale boleče propade, vendar so ti nato prinesli nekaj novega – nove izkušnje, novo razumevanje in morda tudi nove organizacijske oblike.

*

Stalnosti ni. Predsokratik Heraklit je v 6. st. p. n. š. to dejstvo strnil v znani rek *"Panta rhei"* – *"Vse teče"*.

Imamo daljše in krajše cikle, vidimo lahko različne podobnosti, ki se ponavljajo, vendar nič ni več enako. Vse potuje. *"Ne moremo dvakrat stopiti v isto reko,"* je dejal Heraklit ...

Spreminja se podnebje, spreminjajo se politične ureditve, spreminjajo se ideologije – vse oblike in strukture pojavnega sveta se spreminjajo. Človek seveda išče stalnost in v njej varnost, vendar če to dvoje išče v pojavnem svetu, bo zagotovo razočaran.

Ko si zadamo določene cilje, jih skušamo doseči, jih zadržati ter od njih imeti zaslužene koristi. *"To sem dosegel in sedaj želim uživati plodove svojega truda,"* si rečemo. Morda nam nekaj časa res uspeva, vendar nas izkušnje in zgodovina učijo, da je vsega enkrat konec.

Resnični in trajni plodovi naših naporov se nahajajo v nas, kajti mi se moramo spremeniti, da bi lahko dosegli nekaj zunanjega. In čeprav je vse, kar se nahaja zunaj nas, krhko in podvrženo spremembi, to kar smo spremenili in dosegli v sebi, ostane za trajno.

Vse se torej spreminja, najpomembneje pa je, da se prek zunanjih sprememb spreminjamo tudi sami. Čas in spremembe, ki jih ta prinaša, so "medij" v katerem rastemo!

Pripravil: Andrej Praček

KAFKA IN DEKLICA

Znan češko-avstrijski pisatelj, Franz Kafka (1883–1924), ki se ni nikoli poročil niti ni imel otrok, se je sprehajal po parku Steglitz v Berlinu, ko je zagledal deklico. Ta je jokala, ker je izgubila svojo najljubšo punčko. Skupaj s Kafko sta iskala pučnko, a brez uspeha. Kafka ji je dejal, da se lahko naslednji dan ponovno srečata in ponovno poskusita srečo z iskanjem punčke.

Punčke nista našla niti naslednji dan in Kafka je deklici izročil pismo, ki ga je "napisala" punčka in v katerem je pisalo: "Prosim, ne joči. Odpotovala sem, da bi videla svet. Pisala ti bom o svojih dogodivščinah."

Tako se je začela zgodba, ki se je nadaljevala do konca Kafkovega življenja.

Ko sta se z deklico srečala, je Kafka na glas bral svoje skrbno napisane zgodbe, ki so pripovedovale o dogodivščinah punčke, in pogovore z njo, kar je deklico izjemno razveselilo. Nazadnje ji je Kafka prebral pismo, v katerem je bila zgodba, ki je punčko privedla nazaj v Berlin, in ji podaril punčko, ki jo je kupil.

"Ta punčka sploh ni videti kot moja punčka," je dejala. Kafka ji je izročil drugo pismo, v katerem je bilo pojasnjeno: "Moje potovanje me je spremenilo." Deklica je objela novo punčko in jo vzela s seboj domov.

Leto pozneje je Kafka umrl.

Mnogo let zatem je deklica, ki je medtem že odrasla, našla pismo, ki je bilo zvito v neopaženo režo v punčki. V majhnem pisemcu, ki ga je podpisal Kafka, je bilo zapisano: "Vse, kar ljubiš, bo zelo verjetno izgubljeno, toda nazadnje se bo ljubezen vrnila v drugačni obliki."

KNJIGE IN REPLIKE V PRODAJI

Knjige in replike lahko kupite v prostorih Nove Akropole.

Lahko jih naročite tudi preko maila na info@akropola.org.

NAŠE KNJIGE

130 x 205 mm
104 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

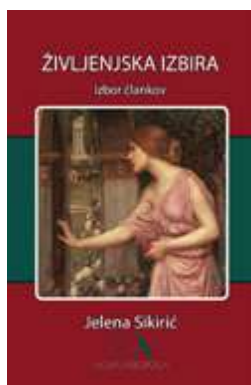
130 x 205 mm
176 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

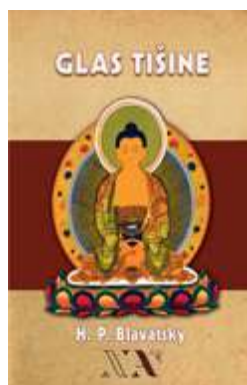
130 x 205 mm
112 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
64 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

130 x 205 mm
159 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

130 x 205 mm
102 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

105 x 148 mm
32 STRANI
MEHKA VEZAVA
CENA: 2 €

ARHEOLOŠKE REPLIKE

Arheološke replike so kopije motivov iz različnih časovnih in kulturnih obdobj in predstavljajo kulturno dediščino človeštva. Vsak posamičen izdelek je izdelan v ateljeju Nove Akropole. Vsaka replika ima tudi simboličen pomen, zato je lahko odlično darilo.

Cenik replik

Grčija in Rim

Slovenija

**V SEBI POIŠČI KOTIČEK, KJER ŽIVI RADOST
IN Z NJO BO IZGORELA VSA BOLEČINA.**

JOSEPH CAMPBELL